

Bruksela, 3 kwietnia 2024 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0079(NLE)

8517/24
ADD 1

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	27 marca 2024 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2024) 147 final
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIKI do wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie europejskiego systemu zapewniania jakości i uznawalności w szkolnictwie wyższym

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2024) 147 final.

Zał.: COM(2024) 147 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.3.2024 r.
COM(2024) 147 final

ANNEXES 1 to 3

ZAŁĄCZNIKI

do

wniosku dotyczącego zalecenia Rady

**w sprawie europejskiego systemu zapewniania jakości i uznawalności w szkolnictwie
wyższym**

{SWD(2024) 74 final}

ZAŁĄCZNIK I

Elementy składowe międzyinstytucjonalnych ram zapewniania jakości dla sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego

1. WPROWADZENIE

Poniższe elementy składowe sformułowano tak, aby służyły za podstawę do opracowania pełnych ram nowego międzyinstytucjonalnego podejścia do zapewniania jakości sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego. Opierają się one na wynikach finansowanych w ramach programu Erasmus+ projektów QA-FIT i IMINQA. Elementy składowe zostały opracowane wspólnie z zainteresowanymi stronami zajmującymi się zapewnianiem jakości i nie mają na celu powielania żadnych innych procedur zapewniania jakości. Będą dalej rozwijane wspólnie z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami z sektora szkolnictwa wyższego. Będą służyć jako dobrowolne narzędzie, z którego sojusze instytucji szkolnictwa wyższego mogą korzystać do zapewniania jakości i skuteczności swoich wspólnie organizowanych działań.

2. CEL

Zgodnie z normami i wytycznymi dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (ESG)¹ ocena zapewnienia jakości powinna łączyć w sobie dwa cele: odpowiedzialności i doskonalenia, a mianowicie:

- a) przyczyniać się do doskonalenia jakości sojuszu i wspierać sojusz w osiągnięciu jego celów oraz
- b) umożliwiać sojuszowi wykazanie jakości jego wspólnie organizowanych działań.

W związku z tym ocena, która ma zostać przeprowadzona przez agencję ds. zapewniania jakości wybraną przez sojusz, powinna:

- a) potwierdzać, że współpraca instytucji szkolnictwa wyższego jest sojuszem w rozumieniu niniejszego zalecenia;
- b) prowadzić do zmniejszenia obciążenia administracyjnego sojuszu przez umożliwienie wspólnego zewnętrznego zapewniania jakości wspólnie organizowanych działań jeden raz w ustalonym okresie obowiązywania, zamiast podlegania wielu krajowym systemom zewnętrznego zapewniania jakości oraz
- c) ułatwiać zapewnianie jakości wspólnej oferty edukacyjnej sojuszy, takiej jak wspólne programy lub mikropoświadczenia.

3. ZASADY

Metodyka oceny opracowana przez agencje ds. zapewniania jakości powinna:

- a) odzwierciedlać autonomię i różnorodność sojuszy;
- b) zachęcać sojusz do stworzenia wspólnego systemu wewnętrznego zapewniania jakości obejmującego całość jego wspólnej oferty edukacyjnej;

¹ [European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA 2015 MC 613727.pdf](#).

- c) być oparta na zasadzie jednorazowości: wspólna oferta edukacyjna powinna być poddawana procedurom zewnętrznego zapewniania jakości tylko raz w danym okresie obowiązywania oraz
- d) uwzględniać wszystkie odpowiednie części ESG, europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów oraz, w stosownych przypadkach, europejskich kryteriów dyplomu europejskiego określonych w załączniku II do niniejszego zalecenia.

4. KWALIFIKOWALNOŚĆ

Ocena powinna być otwarta dla każdego sojuszu instytucji szkolnictwa wyższego w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

Sojusz powinien mieć jakąś formę systemu wewnętrznego zapewniania jakości na poziomie sojuszu, który ponosi odpowiedzialność za niektóre wspólnie organizowane działania.

5. ZAKRES

Ocena powinna koncentrować się na skuteczności mechanizmów wewnętrznego zapewniania jakości i doskonalenia jakości w ramach sojuszu.

6. SOJUSZ POWINIEN OKREŚLIĆ I ZAPEWNIĆ PRZEJRZYSTOŚĆ CO DO TEGO, KTÓRE CZĘŚCI WSPÓLNEJ OFERTY EDUKACYJNEJ I DZIAŁAŃ PODLEGAJĄ WSPÓLNEMU SYSTEMOWI WEWNĘTRZNEGO ZAPEWNIANIA JAKOŚCI NA POZIOMIE SOJUSZU. NAJWAŻNIEJSZE CHARAKTERYSTYKI

Ocena powinna opierać się na normach, w których w pełni uwzględniona jest część 1 ESG.

Normy powinny również obejmować potwierdzenie tego, że system wewnętrznego zapewniania jakości sojuszu zapewnia:

- a) zgodność wspólnych programów edukacyjnych oferowanych przez sojusz z normami europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów oraz
- b) spełnienie przez wspólne programy edukacyjne kryteriów europejskich pozwalających na wydawanie europejskiego znaku jakości lub, w stosownych przypadkach, dyplomu europejskiego, jeżeli sojusz zdecyduje się na jego wydawanie.

Ocena powinna zostać przeprowadzona przez jedną agencję zarejestrowaną w EQAR, wybraną przez sojusz.

Ocena powinna być oparta na spójnej metodyce i procedurze określonych w pełnych ramach opracowanych w oparciu o przedmiotowe elementy składowe, które stosuje się niezależnie od przeprowadzającej ocenę agencji zarejestrowanej w EQAR.

Metodyka powinna zapewniać dostosowanie każdej z procedur do danego sojuszu, z uwzględnieniem jego misji, składu (np. rozmiaru i zasięgu geograficznego) oraz zakresu wspólnie organizowanych działań.

7. WYNIKI I KONSEKWENCJE

W wyniku oceny agencja zarejestrowana w EQAR powinna wydać decyzję, która może być pozytywna, warunkowo pozytywna lub negatywna.

Pozytywny wynik oceny powinien dawać sojuszowi prawo do:

- a) samoakredytacji własnej wspólnej oferty edukacyjnej objętej oceną, z wykorzystaniem norm europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów oraz
- b) stosowania europejskiego znaku jakości dla tych programów, które spełniają kryteria europejskiego dyplomu (znaku jakości) oraz, w miarę możliwości i na zasadzie dobrowolności, wydawanie dyplomu europejskiego.

Państwa członkowskie powinny uznawać pozytywną ocenę w następujący sposób:

- a) w odniesieniu do krajowego systemu zewnętrznego zapewniania jakości na poziomie instytucji: zwolnić całą wspólną ofertę edukacyjną objętą wspólnym systemem wewnętrznego zapewniania jakości, który został poddany ocenie z wynikiem pozytywnym, z dodatkowych krajowych procedur zapewniania jakości oraz
- b) w odniesieniu do krajowego systemu zewnętrznego zapewniania jakości na poziomie programu: zwolnić wszystkie programy objęte wspólnym systemem wewnętrznego zapewniania jakości, który został poddany ocenie z wynikiem pozytywnym, z dodatkowych krajowych procedur zapewniania jakości.

ZAŁĄCZNIK II

Kryteria europejskie określają kluczowe cechy dyplomu europejskiego i europejskiego znaku jakości. Gwarantują one poszanowanie najwyższych standardów oferowanych programów i dyplomów transnarodowych oraz wyjaśniają różnice w porównaniu z dyplomami przyznawanymi w innych częściach świata.

Instytucje szkolnictwa wyższego będą mogły przyznawać dyplom europejski na podstawie oceny przeprowadzanej przez istniejące struktury krajowe (np. krajowe agencje ds. zapewniania jakości), potwierdzającej, że wspólny program spełnia wszystkie kryteria europejskie.

Przedstawione poniżej europejskie kryteria są wynikiem szeroko zakrojonej współpracy i testów, w których wzięło udział ponad **140 instytucji szkolnictwa wyższego ze wszystkich państw członkowskich, 17 ministerstw i 20 krajowych agencji ds. zapewniania jakości, organizacje studenckie oraz partnerzy gospodarczy i społeczni.**

Europejskie kryteria dyplomu europejskiego (znaku jakości)			Poziom europejskich ram kwalifikacji (ERK)
Transnarodowa organizacja programu i zarządzanie nim	Instytucje szkolnictwa wyższego biorące udział	Wspólny program jest oferowany przez co najmniej 2 instytucje szkolnictwa wyższego z co najmniej 2 różnych państw członkowskich.	6, 7, 8
	Transnarodowe przyznanie wspólnego dyplomu	Wspólny program jest opracowywany i realizowany wspólnie przez wszystkie biorące udział instytucje szkolnictwa wyższego.	6, 7, 8
		Wspólny program prowadzi do przyznania wspólnego dyplomu.	6, 7, 8
		Studentom wydawany jest wspólny suplement do dyplomu ² .	6, 7
		Wspólny program opisuje efekty uczenia się i punkty zaliczeniowe zgodnie z przewodnikiem dla użytkowników ECTS.	6, 7
	Wspólne ustalenia dotyczące wspólnego programu	Wspólny program obejmuje wspólne strategie, procedury lub ustalenia określające planowanie i realizację programu nauczania, a także wszystkie kwestie organizacyjne i administracyjne. Przedstawiciele studentów uczestniczą w procesie decyzyjnym określania wspólnych strategii, procedur lub ustaleń.	6, 7, 8
	Procedury zapewniania jakości	Wewnętrzne i zewnętrzne zapewnianie jakości odbywa się zgodnie z normami i wytycznymi dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (ESG). Instytucje szkolnictwa wyższego, dziedziny	6, 7, 8

²

[Suplement do dyplomu | Europass.](#)

		studiów lub programy są oceniane przez agencję zarejestrowaną w EQAR.	
		Wspólny program jest oceniany z wykorzystaniem standardów europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów (EA).	6, 7, 8
	Monitorowanie losów absolwentów	Wspólny program monitoruje absolwentów za pomocą systemu monitorowania losów absolwentów.	6, 7, 8
Warunki uczenia się	Uczenie się skoncentrowane na studentach	Wspólny program jest projektowany, stale udoskonalany i realizowany w sposób zachęcający studentów do odgrywania aktywnej roli w procesie uczenia się. Ocena studentów odzwierciedla takie podejście.	6, 7, 8
	Interdyscyplinarność	Wspólny program obejmuje wbudowane elementy interdyscyplinarności.	6, 7, 8
	Dostosowanie do potrzeb rynku pracy	Wspólny program jest zgodny z wymogami rynku pracy przez włączenie komponentów lub działań międzysektorowych ³ oraz rozwój umiejętności przekrojowych.	6, 7, 8
	Umiejętności cyfrowe	Wspólny program obejmuje komponenty i działania związane z rozwojem zaawansowanych umiejętności cyfrowych studentów, dostosowanych do uwarunkowań i okoliczności wspólnego programu, przy zapewnieniu zgodności z jego zakresem i ukierunkowania naukowego.	6, 7, 8
	Kampus transnarodowy – dostęp do usług	Program obejmuje wspólną strategię, zgodnie z którą studenci i pracownicy mają dostęp do odpowiednich usług we wszystkich uczestniczących instytucjach szkolnictwa wyższego na takich samych warunkach jak wszyscy miejscowi studenci i personel.	6, 7, 8
	Elastyczna i wbudowana w program mobilność studentów	Wspólny program oferuje obszerne doświadczenie międzykulturowe, w tym co najmniej 1 okres fizycznej mobilności studentów (który można podzielić na kilka pobyków) w co najmniej jednej instytucji partnerskiej, stanowiący łącznie co najmniej 60 ECTS na poziomie ERK 6 i 30 ECTS na poziomie ERK 7. Wspólny program obejmuje strategię oferowania alternatywnych rozwiązań dla studentów, którzy nie są w stanie podróżować.	6, 7
		Wspólny program oferuje obszerne doświadczenie międzykulturowe, w tym co najmniej 6 miesięcy fizycznej mobilności w co najmniej jednej instytucji partnerskiej. Wspólny program obejmuje strategię oferowania	8

³ Komponenty i działania międzysektorowe obejmują między innymi takie elementy, jak współpraca z sektorami gospodarczymi i społecznymi przy opracowywaniu i wdrażaniu programów nauczania, staże, uczenie się w miejscu pracy, oddelegowanie / praktyka, wolontariat, uczenie się przez zaangażowanie, podejścia oparte na wyzwaniach.

		alternatywnych rozwiązań dla studentów, którzy nie są w stanie podróżować.	
	Współocena i współpromotorzy w przypadku rozpraw	Rozprawy są nadzorowane przez co najmniej 2 promotorów i współoceniane przez współpromotorów lub komitet składający się z członków z co najmniej 2 różnych instytucji mających siedzibę w 2 różnych krajach.	8
Wartości europejskie	Wartości demokratyczne	Wspólne strategie w ramach wspólnego programu propagują wartości demokratyczne i są z nimi zgodne.	6, 7, 8
	Wielojęzyczność	Podczas wspólnego programu każdy student ma kontakt z co najmniej 2 różnymi językami UE.	6, 7, 8
	Inkluzywność	Wspólny program obejmuje zobowiązanie do szerokiego uczestnictwa przez wspieranie różnorodności, równości i włączenia społecznego oraz przyjęcie dostosowanych do potrzeb środków wspierających studentów i pracowników o mniejszych szansach.	6, 7, 8
		Wspólny program obejmuje zobowiązanie do przestrzegania zasad Europejskiej karty naukowca.	8
	Zielona transformacja	Wspólny program obejmuje strategie i działania odnoszące się do zrównoważenia środowiskowego oraz wdraża środki mające na celu zminimalizowanie śladu środowiskowego swojej działalności.	6, 7, 8

ZAŁĄCZNIK III

Glosariusz terminów

Sojusz: grupa europejskich instytucji szkolnictwa wyższego, które przystąpiły do transnarodowej długoterminowej współpracy strukturalnej, potwierdzonej we wspólnej deklaracji misji zatwierdzonej przez odpowiednie organy decyzyjne na szczeblu instytucjonalnym każdego z członków sojuszu. Współpraca ta obejmuje wspólne podejmowanie decyzji w kwestiach związanych z zarządzaniem i jej głównym celem jest wspólna oferta edukacyjna. Obejmuje ona przykładowo sojusze instytucji szkolnictwa wyższego finansowane w ramach inicjatywy „Uniwersytety Europejskie”⁴.

Oferta edukacyjna: oferty szkolnictwa wyższego w jak najszerszym znaczeniu, w tym programy studiów prowadzące do uzyskania pełnego dyplomu, kursy prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń, a także oferta niebędąca częścią programu prowadzącego do uzyskania formalnego dyplomu.

Ocena: kontrola zapewnienia jakości odnosząca się do instytucji szkolnictwa wyższego lub oferty edukacyjnej, przeprowadzana wewnętrznie lub zewnętrznie.

Wspólny program: zintegrowany program nauczania, koordynowany i oferowany wspólnie przez różne instytucje szkolnictwa wyższego, prowadzący do uzyskania dwóch/wielu dyplomów lub wspólnego dyplomu.

Program studiów prowadzących do wspólnego dyplomu: wspólny program prowadzący do uzyskania wspólnego dyplomu.

Wspólnie organizowane działania: działania sojuszu i należących do niego instytucji szkolnictwa wyższego, które sojusz postanowił objąć wspólnym systemem wewnętrznego zapewniania jakości sojuszu.

Zapewnianie jakości odnosi się do procedur, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, przeprowadzanych przez instytucję szkolnictwa wyższego lub agencję ds. zapewniania jakości w celu zapewnienia środowiska edukacyjnego, w którym treść programów, możliwości uczenia się i infrastruktura są oparte na zasadzie równości i adekwatne do zakładanych celów. Działania w zakresie zapewniania jakości mają dwojaki cel:

- **Odpowiedzialność:** System zapewniania jakości zapewnia społeczność szkolnictwa wyższego i społeczeństwo o jakości działań instytucji szkolnictwa wyższego dzięki przestrzeganiu szeregu norm. Może stanowić podstawę przyznania instytucji pewnych praw: rekrutacji studentów, przyznawania stopni naukowych, uzyskiwania finansowania publicznego.
- **Doskonalenie:** Systemy zapewniania jakości oferują również instytucjom szkolnictwa wyższego doradztwo i zalecenia co do tego, w jaki sposób mogą doskonalić swoją działalność.

W ujęciu łącznym odpowiedzialność i doskonalenie systemu zapewniania jakości budują zaufanie do działalności instytucji szkolnictwa wyższego. Mają kluczowe znaczenie dla wspierania rozwoju kultury jakości, którą akceptują wszyscy: od studentów i pracowników po przywództwo instytucjonalne i kierownictwo. Termin „zapewnianie jakości” stosowany jest

⁴

[Inicjatywa „Uniwersytety Europejskie” | Europejski obszar edukacji \(europa.eu\).](#)

w niniejszym dokumencie w celu opisanie wszystkich działań w ramach cyklu ciągłego ulepszania, tj. działań w zakresie zarówno odpowiedzialności, jak i doskonalenia.

- a) **Wewnętrzne zapewnianie jakości:** procedury przeprowadzane wewnętrznie przez same instytucje szkolnictwa wyższego. Są one zazwyczaj opracowywane w ramach strategii zapewniania jakości instytucji szkolnictwa wyższego i opierają się na założeniu, że instytucje są przede wszystkim same odpowiedzialne za jakość swojej oferty i zapewnienie tej jakości.
- b) **Zewnętrzne zapewnianie jakości:** procedury przeprowadzane przez agencje ds. zapewniania jakości.
- c) **Instytucjonalne podejście do zewnętrznego zapewniania jakości:** oznacza, że instytucja musi przejść procedury zewnętrznego zapewniania jakości wyłącznie na poziomie instytucjonalnym, które mają ocenić skuteczność procedur wewnętrznego zapewniania jakości instytucji oraz czy instytucja posiada wystarczająco dojrzałą kulturę jakości, aby zapewnić wysoką jakość swoich programów nauczania. Pozwala to instytucji opracowywać i realizować programy bez konieczności przeprowadzania zewnętrznej kontroli jakości na poziomie programu (w wielu krajach jest to tzw. samoakredytacja).
- d) **Podejście programowe do zewnętrznego zapewniania jakości:** oznacza, że każdy program (lub grupa programów) realizowany przez co najmniej jedną instytucję szkolnictwa wyższego musi podlegać procedurom kontroli zewnętrznego zapewniania jakości.
- e) **Podejście łączone do zewnętrznego zapewniania jakości:** sytuacja, w której system szkolnictwa wyższego stosuje zarówno podejście instytucjonalne, jak i programowe do zewnętrznego zapewniania jakości. Jest to podejście stosowane w większości systemów szkolnictwa wyższego w UE⁵.

⁵ W ankiecie Komisji z 2023 r. dotyczącej wdrażania zalecenia Rady w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego 14 ministerstw odpowiedziało, że stosuje podejście łączone w zewnętrznym zapewnianiu jakości.